

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Ranum Seminarium

i

Undervisningsaaret 1890—91.

Aarsberetning

af Seminarieforstander **J. C. Sørensen.**

København.

Bianco Lunos Kgl. Hof-Bogtrykkeri (F. Droyer).

1891.

Ranum Seminarium

i

Undervisningsaaet 1890—91.

Aarsberetning

af Seminarieforstander **J. C. Sørensen.**

København.

Bianco Lunos Kgl. Hof-Bogtrykkeri (F. Dreyer).

1891.

I. Dimissionen 1890.

Til anden Del af Skolelærereksamen 1890 indstillede Seminariet i Februar s. A. 21 Elever af øverste Klasse, og disse mødte til den skriftlige Prøve paa Seminariet i Dagene fra den 1ste til den 6te Maj og til den mundtlige i Aarhus fra 16de Juli til 9de August. 16 af dem bestode Eksamen, 10 med første og 6 med anden Karakter, og 5 bestode ikke. Omstaaende Liste giver en Oversigt over de Karakterer, som de, der bestode, opnaaede.

Examinanderens Navne.	Examens første Afdeling i 1889. (Nr. 2, 5, 12 og 16 i 1888.)						
	Geografi.	Mathematik.	Naturhistorie.	Naturlære.	Religion.	Praktisk Færdighed.	Dansk Boglæsning.
1. Christensen, Anders Nymark	ug.?	mg.?	g.?	mg.	tg.	g.?	mg.
2. Claussen, Poul Leonard . .	ug.	g.	mg.	ug.?	mg.	mg.	mg.?
3. Christensen, Johannes Berg } Charsten }	ug.	mg.	mg.?	mg.	g.	tg.	ug.?
4 ¹⁾ . Hald, Anders Janus	mg.	ug.?	ug.	mg.	mg.	mg.	mg.
5. Holst, Fritz Ferdinand . . .	mg.?	mg.	mg.?	mg.	ug.?	mg.	ug.?
6. Jensen, Jens Gadegaard . .	mg.	ug.	ug.?	ug.?	ug.?	g.	g.
7. Jensen, Marcus Peter . . .	ug.	mg.?	mg.	mg.	g.	mg.	mg.
8. Kjærsgaard, Mads Christian	ug.	mg.?	mg.	g.	ug.?	mg.?	ug.?
9 ¹⁾ . Madsen, Jens	ug.?	g.?	ug.?	g.?	mg.	mg.?	g.?
10. Nielsen, Andreas	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.	mg.	ug.?
11. Nielsen, Jacob	mg.	ug.?	ug.?	ug.?	g.	tg.	g.?
12. Pedersen (Gade), Mikkel } Christian }	ug.?	mg.	g.	mg.	g.	g.	mg.
13 ¹⁾ . Pedersen, Rasmus Peter . .	ug.	mg.	ug.	mg.	g.	mg.?	ug.?
14. Poulsen, Poul Johan	ug.?	g.?	mg.	mg.	mg.?	g.?	mg.
15. Sørensen, Christian Casper	ug.	mg.?	ug.?	ug.?	mg.	g.	mg.
16. Tandrup, Jens	mg.	ug.	ug.	ug.	mg.	g.?	ug.?

¹⁾ Karaktererne i 1ste Dels Fagene og Historie ere fra almindelig Forberedelseseksamen.

Examens anden Afdeling i 1890.

Udarbejdelse i Mordersmaalet.	Regning.	Skrivning.	Historie.	Opdragelses- og Undervisningslære.	Tegning.	Hoved- karakter.	Points.	Sang.	Musik.	Gymnastik.	Orgelspil.
mg.?	ug.?	mg.	mg.	tg.	mg.	2. Karakt.	140	{ g. g. } Kan forestaa		g.	"
tg.	g.?	mg.	ug.?	mg.	ug.?	1. Karakt.	176	{ ug. g. } Kan forestaa		ug.?	"
g.?	mg.?	ug.?	mg.?	g.	mg.?	2. Karakt.	152	{ ug. mg. } Kan forestaa		mg.	"
mg.?	mg.	mg.	ug.?	g.	mg.	1. Karakt.	188	{ ug. ? mg. ? } Kan forestaa		mg.	"
mg.?	mg.	ug.?	ug.?	mg.	ug.?	1. Karakt.	196	{ ug. ? mg. } Kan forestaa		mg.?	"
g.	ug.	mg.	tg.?	tg.	ug.?	2. Karakt.	150	" "		mg.?	"
ug.?	g.	ug.?	g.?	tg.	ug.	1. Karakt.	169	{ ug. ug. } Kan forestaa		mg.?	"
mg.?	mg.?	mg.	ug.	g.?	g.?	1. Karakt.	180	{ ug. mg. } Kan forestaa		g.	"
mg.?	g.?	ug.?	mg.?	tg.	g.?	2. Karakt.	154	{ mg. mg. ? } Kan forestaa		mg.	"
ug.?	ug.	ug.?	mg.	mg.?	ug.	1. Karakt.	215	{ ug. ? mg. ? } Kan forestaa		mg.	{ Kan forest.
mg.?	ug.	ug.?	tg.	g.	ug.?	2. Karakt.	153	{ ug. ug. ? } Kan forestaa		ug.	{ Kan forest.
mg.?	ug.?	mg.	ug.?	mg.?	ug.?	1. Karakt.	175	{ ug. mg. ? } Kan forestaa		ug.?	{ Kan forest.
g.	mg.?	mg.	ug.	g.?	mg.	2. Karakt.	168	" "		mg.	"
mg.?	ug.	ug.?	ug.	g.	mg.	1. Karakt.	175	{ mg. g. } Kan forestaa		ug.?	"
mg.	g.	ug.?	g.?	mg.	mg.	1. Karakt.	177	{ ug. mg. } Kan forestaa		mg.	"
mg.?	ug.	mg.	ug.?	mg.	ug.?	1. Karakt.	189	{ g. g. } Kan forestaa		ug.?	"

II. Eleverne.

Antallet af Eleverne er nu ved Skoleaarets Slutning 60, nemlig 20 i øverste Klasse, 25 i anden og 15 i nederste. Af disse har Seminariet i Februar d. A. indstillet

A, følgende 14 til anden Del af Skolelærereksamen:

1. *Peder Andersen* af Gosmer, Aarhus Amt, født 5. Nov. 1871,
2. *Christen Hedegaard Christensen* af Broust, Hjørring A., f. 3. Juni 1872,
3. *Ejnar Mengel Christensen* af Lille Valby, Sorø Amt, f. 4. Juni 1873,
4. *Johannes Markussen Ebbesen* af Oddense, Viborg A., f. 24. Marts 1870,
5. *Ib Christian Hansen* af Grædstrup, Aarhus A., f. 14. Febr. 1871,
6. *Niels Christian Hansen* af V. Brønderslev, Hjørring A., f. 29. Nov. 1868,
7. *Elsenius Jespersen* af Asp, Ringkøbing A., f. 9. Febr. 1871,
8. *Valdemar Emil Krogh* af Ranum, Aalborg A., f. 2. Dec. 1867,
9. *Jens Peter Rasmussen Mygind* af Selkær, Randers A., f. 26. Sept. 1870,
10. *Jens Christian Pedersen* af Horne, Hjørring A., f. 12. Marts 1867,
11. *Johan Pedersen* af Gøl, Hjørring Amt, f. 7. Maj 1867,
12. *Niels Christian Sørensen* af Hellum, Hjørring A., f. 24. Juli 1870,
13. *Christian Thomsen* af Boddum, Thisted A., f. 31. Dec. 1871,
14. *Johannes Touborg* af Torup, Thisted A., f. 26. Febr. 1870.

B, følgende 22 til første Del af samme Eksamen:

1. *Jens Peter Andersen* af Horsens, Aalborg Amt, født 19. Febr. 1874,

2. *Christian Christensen* af Hem, Randers A., f. 15. Marts 1874,
3. *Christian Julius Christensen* af Sindal, Hjørring A., f. 29. Dec. 1872,
4. *Christian Martinus Christensen (Tange)* af Hundstrup, Thisted A., f. 7. April 1872,
5. *Niels Christian Christensen* af Ranum, Aalborg A., f. 4. Okt. 1873,
6. *Søren Christian Christensen* af Volsted, Aalborg A., f. 1. Juli 1873,
7. *Ole Gisselbæk* af Vestervig, Thisted A., f. 8. Aug. 1872,
8. *Laurits Johan Henriksen* af Fuur, Viborg A., f. 9. Okt. 1869,
9. *Hans Jessen Jensen* af Borris, Ringkøbing A., f. 20. Juni 1869,
10. *Martin Jensen* af Vejby, Hjørring A., f. 20. April 1870,
11. *Jens Krog Kristensen* af Hillerslev, Thisted A., f. 21. Aug. 1869,
12. *Kristen Sørensen Kristensen* af Kollerup, Thisted A., f. 13. Sept. 1871,
13. *Peder Christian Lauritsen* af Tørring, Ringkøbing A., f. 11. Marts 1870,
14. *Ingvard Anton Madsen* af Overlade, Aalborg A., f. 15. Febr. 1865,
15. *Rasmus Madsen* af Rind, Ringkøbing A., f. 14. Febr. 1867,
16. *Martin Mortensen* af Sindal, Hjørring A., f. 29. Maj 1872,
17. *Niels Peter Nielsen* af Bregnet, Randers A., f. 27. Marts 1870,
18. *Peter Møller Nielsen* af Hjardemaal, Thisted A., f. 17. Dec. 1867,
19. *Peter Rasmus Adolph Nygaard* af Villersø, Randers A., f. 27. Marts 1870,
20. *Peder Ansgar Pedersen* af Svostrup, Viborg A., f. 17. Febr. 1872,
21. *Peder Sandbæk Pedersen* af Bøvling, Ringkøbing A., f. 19. Okt. 1868,

22. *Stefan Pedersen* af Hillerslev, Thisted A., f. 25. Marts 1873.

Alle af Afdeling A have bestaaet den skriftlige Prøve, som afholdtes paa Seminariet 1ste, 2den, 4de og 5te Maj d. A. under Tilsyn af de af Eksamenskommissionen beskikkede Tilsynsmænd: Pastor Gredsted i Elling og Skolelærerne Schmidt i Dvergetved og Lavridsen i Vilsted, og hvortil Opgaverne, givne af Eksamenskommissionen, vare de i Slutningen af nærværende Beretning anførte. Til den mundtlige Prøve møde bægge Afdelinger i Aarhus i Tiden mellem 16de Juli og 7de August.

Eleverne i I Klasse ere følgende 15:

1. *Ferdinand Andersen* af Løgstør, Aalborg Amt, født 25. Okt. 1873,
2. *Christen Binder Laursen Bøss* af Ørsted, Randers A., f. 13. Jan. 1874,
3. *Alfred Christensen* af S. Saltum, Hjørring A., f. 18. Marts 1873,
4. *Lars Martinus Christensen* af Tranum, Hjørring A., f. 27. Jan. 1868,
5. *Søren Dahl Eriksen* af Vandsted, Aalborg A., f. 15. April 1875,
6. *Carl Theodor Gaarn* af Egense, Aalborg A., f. 15. Okt. 1870,
7. *Engel Jakobsen* af Mønsted, Viborg A., f. 24. Juli 1873,
8. *Herman Jensen* af Bedsted, Thisted A., f. 22. Juni 1873,
9. *Jens Peter Jensen (Vittrup)* af Børglum, Hjørring A., f. 16. Dec. 1866,
10. *Niels Jepsen* af Odby, Thisted A., f. 21. Nov. 1874,
11. *Jakob Kristensen* af Farsø, Aalborg A., f. 2. April 1870,
12. *Niels Jørgen Pedersen* af Hjarnø, Vejle A., f. 1. April 1872,
13. *Erik Sigsgaard* af Vor, Hjørring A., f. 10. Sept. 1873,
14. *Albert Sørensen* af Hørmested, Hjørring A., f. 8. Marts 1873,
15. *Søren Sørensen* af Mov, Aalborg A., f. 2. Sept. 1873.

Næsten alle Eleverne ere hjemmehørende i Jylland og navnlig i den nordligste Halvdel deraf: fra Hjørring Amt ere 14, fra Thisted Amt 14, fra Aalborg Amt 11, fra Ringkøbing Amt 6, fra Randers Amt 5, fra Viborg Amt 5, fra Aarhus Amt 2, fra Vejle Amt 1, fra Slesvig 1 og fra Sorø Amt 1.

Med Hensyn til Forældrenes Stilling er Forholdet følgende: Sønner af Gaardmænd ere 25, af Husmænd 20, af Skolelærere 10, af Haandværkere 2 og af Mænd i andre Stillinger 3.

Eleverne bo uden for Seminariet, de allerfleste i Ranum, hvor de for Værelse, Kost, Kakkelovnsvarme, Seng og Rengøring betale c. 300 Kr. aarlig, nogle lidt under og nogle lidt over.

Skolelærersønner have fri Undervisning, andre maa betale 40 Kr. aarlig derfor, men særlig trængende tilstaas der hvert Aar Moderation i denne Betaling, og i Finansaaret 18⁹⁰/₉₁ har der saaledes af Ministeriet været indrømmet 13 Elever Nedsættelse i Undervisningspengene til 20 Kr.

Til Understøttelse for trængende Elever ved Seminariet har der i samme Finansaar været bevilget 1580 Kr., hvilket Beløb efter Indstilling fra Seminariet er fordelt af Ministeriet saaledes:

740 Kr. til øverste Klasse (3 Elever hver 80 Kr., 3 hver 70 Kr., 2 hver 60 Kr., 2 hver 40 Kr. og 3 hver 30 Kr.).

695 Kr. til anden Klasse (3 Elever hver 60 Kr., 5 hver 50 Kr., 1 fik 40 Kr., 5 hver 30 Kr. og 3 hver 25 Kr.).

145 Kr. til nederste Klasse (1 Elev fik 60 Kr., 2 hver 30 Kr. og 1 fik 25 Kr.). I alt have saaledes 34 af Seminariets Elever faaet Statsunderstøttelse i sidste Finansaar.

Nogle af de Elever, der ere hjemmehørende i Thisted og Viborg Amter have desuden faaet Understøttelse af disse Amters Skolefond til Beløb af indtil 100 Kr. hver.

Een Elev har endvidere faaet en Portion af 70 Kr. af Biskop Monrads Legat for Skolelærerborn.

III. Lærerne.

Fagfordelingen har været følgende:

1. Forstanderen har i III Kl. haft Pædagogik, kateketiske Øvelser, Troslære, Bibelhistorie og Bibelkyndighed, i II Kl. Pædagogik og i I Kl. Palæstinas Geografi	12	Tim.	ugtl.
2. Lærer P. P. Smitt har haft hele Undervisningen i Sang og Musik	30	—	—
3. Lærer J. Andersen: Matematik, Naturhistorie, Naturlære og Tegning	27	—	—
4. Lærer C. M. C. Kvolsgaard: Dansk i III og II Kl., praktiske Øvelser med III Kl. og Regning i alle tre Klasser	24	—	—
5. Lærer P. Nielsen: Historie, Geografi og Skønskrivning gennem hele Seminariet, G. T.s Bibelhistorie i II og I Kl. samt Dansk i I Kl.	28	—	—
6. Kapellanen, Pastor P. Jhs. Jensen: Bibel- forklaring i alle tre Klasser og Kirkehistorie i III Kl.	5	—	—
7. Gymnastiklærer, Sergent F. L. O. Nielsen: Theoretisk og praktisk Gymnastik	9	—	—

Desuden har han ledet Gymnastikundervisningen i Overlade og Vilsted Børneskoler, samt ganske besørget den i Ranum Skole.

Antallet af de til hvert Fag anvendte ugentlige Timer viser følgende Tabel:

Fagene:	III Kl.	II Kl.	I Kl.	Tils.
1. Religion	7	3	4	14
2. Praktisk Skolegerning	5	"	"	5
3. Bøglæsn. m. Sprogl. og Lit.	4	4	4	12
4. Udarbejdelse i Modersmaalet	3	3	2	8
5. Regning	3	2	3	8
6. Skrivning	1	2	2	5
7. Historie	3	3	3	9
8. Opdrag. og Undervisningslære	4	1	"	5
9. Geografi	"	2	2	4
10. Matematik	"	4	4	8
11. Naturhistorie	"	3	3	6
12. Naturlære	"	3	3	6
13. Tegning	2	2	2	6
14. Sang	3	3	3	9
15. Gymnastik	3	3	3	9
Klasseunderv. tils.	38	38	38	114
Desuden Musikunderv. i mindre Hold	7	6	5	18
For Lærerne tils. . . .	45	44	43	132

I Orgelspil er desuden givet 3 Timers Undervisning om Ugen.

IV. Undervisningen.

I Aarets Løb er gennemgaaet:

1. Religion.

I Kl. Af G. T. er læst og forklaret de 3 første Kapitler af Genesis, af N. T. Matthæi Evangelium, Palæstinas Geografi er lært efter Krarup Vilstrups Lærebog og Bibelhistorien indtil Salomons Død efter L. C. Müllers „den bibelske Historie“.

II Kl. Apostlenes Gerninger er læst og forklaret og Bibelhistorien er lært fra Saul indtil Kristi Fødsel.

III Kl. Tros- og Sædelæren er gennemgaaet med Benyttelse af Balslevs Katekismus og Skat Rørdams „den kristelige Lære“ som Lærebøger, af Bibelen er læst og forklaret: Jesajas Kap. 1—12, Salme 22, Johannes Evangelium og Romerbrevet, Kirkehistorien er gennemgaaet efter Fr. Nielsens Ledetraad og ligeledes historiske Oplysninger om den hellige Skrift efter Skat Rørdams Lærebog derom. Der er skrevet en halv Snes Udarbejdelser over religiøse Emner, mest paa Klassen.

2. Praktisk Skolegerning.

II Kl. To Dage om Ugen i en stor Del af Aaret.

III Kl. I 4 à 5 Timer om Ugen have Elever af denne Klasse haft Øvelser i at undervise Børn af Ranum Skole paa Seminariet i de forskellige Skolefag under Seminarielæreres Tilsyn, og i den største Del af Aaret have daglig 2 af Eleverne overværet Undervisningen i denne Skole og øvet sig deri under Læreren Tilsyn.

3. Dansk.

I Kl. Til Øvelse i Oplæsning ere følgende Bøger benyttede: Sigurd Müllers Haandbog i den danske Litteratur, Borchsenius' og Winkel Horns danske Læsebog samt H. P. Holst's poetiske Læsebog. I Grammatik er gennemgaaet efter N. Andersens „Dansk Sproglære Nr. 1“ Form- og Sætningslæren, og det gennemgaaede er indøvet ved Analyse. Der er skrevet en Stil om Ugen (Diktat, Genfortælling og undertiden en lettere fri Udarbejdelse).

II Kl. Efter N. Andersens Sproglære er Lydlæren og Ord-dannelseslæren gennemgaaet og Formlæren repeteret. Litteraturhistorien er læst fra Begyndelsen til Oplysningstiden, og 2 Timer om Ugen ere anvendte til Øvelse i Oplæsning og Analyse. En Stil hver Uge.

III Kl. Hele Andersens Sproglære er repeteret, Sproglæren fremdeles indøvet ved Analyse, og Oplæsning fortsat, Litteraturhistoriens sidste Del fra (Holbergs Tidsalder til Slutningen) er gennemgaaet efter Sigurd Müllers Oversigt, og en Del Stile ere skrevne i Aarets Løb.

4. **Regning.**

I Kl. De 8 første Paragrafer i V. Berthelsens Regnebog samt § 10 og 11 (Ligninger af 1ste Grad) ere gennemgaaede. En Time om Ugen er benyttet til Hovedregning.

II Kl. Regneforholdene i § 9, 12, 13 og 14 i Berthelsens Regnebog ere gennemgaaede og indøvede. Ugentlig en Times Hovedregning.

III Kl. Opgaverne i § 15 og 16 i Berthelsens Regnebog samt en Del af Opgaverne, givne i de senere Aar ved Skolelærereksamen, ere regnede. Eleverne have faaet Øvelse i mundtlig at forklare de forskellige Regneforhold i Brøk samt de almindelige Regningsarter, nærmest med Almueskolen for Øje. Hovedregning en Time om Ugen.

5. **Skrivning.**

I Kl. De latinske Bogstaver, baade enkeltvis og i Sammenskrift, ere indøvede. Nogen Tid er anvendt til Øvelse i Haandskrift.

II Kl. Skriveøvelser med latinske Bogstaver enkeltvis og i Sammenskrift, Skønskrifts- og Haandskriftsøvelser.

III Kl. Øvelserne i Skrivning med latinske Bogstaver og Haandskriftsøvelserne ere fortsatte.

Carl Mortensens og Bjerrings Forskrifter ere benyttede.

6. **Historie.**

Undervisningen har været knyttet til Blochs Lærebog i Verdenshistorien for Realskoler I og II samt Thriges Nordens Historie.

I Kl. Nordens Historie er gennemgaaet til Aar 1448 og af Verdenshistorien er læst: Oldtiden.

II Kl. Danmarks Historie fra 1448 til 1766 og Sveriges til 1660, af Verdenshistorien: Middelalderen og den nyere Tid til Ludvig XIV.

III Kl. Resten af Historien er læst og derefter er der repeteret.

7. Opdragelseslære.

II Kl. Pædagogikkens Historie er gennemgaaet efter S. Heegaards Fremstilling deraf.

III Kl. Kromans „Grundtræk af Sjælelæren“ og S. Heegaards „Om Opdragelse“ ere gennemgaaede.

8. Geografi.

I Kl. Danmark efter Weitemeyers „Danmarks Geografi“ og det øvrige Nordeuropa samt Mellemeuropa efter Løfflers „Lærebog i Geografien“.

II Kl. Sydeuropa, Rusland og de fire fremmede Verdensdele efter Løfflers og Dahlbergs Lærebøger. Repetition.

Erslews større Skoleatlas er benyttet.

9. Matematik.

I Kl. Elementær Arithmetik efter Julius Petersen, og Læren om Potens efter Steens Algebra. Af begge Bøger er der foreløbig udeladt en Del, henhørende til den egentlige Tallære. Bogstavregning og Løsning af simple Ligninger er indøvet efter Larsen og Pinholt's Opgaver. — Plangeometri efter Julius Petersens Lærebog, hvoraf dog mange vanskeligere Stykker og Afsnit endnu ikke ere medtagne. Opgaver efter Bogen og den tilhørende Samling.

II Kl. Resten af Steens Algebra og den i Bøgerne indeholdte Tallære er gennemgaaet og det hele repeteret. — Julius

Petersens Geometri er ogsaa læst ud og repeteret. Opgaver, især efter Steens Samling af Opgaver fra det første Eksamenstrin.

10. Naturhistorie.

Lærebøger: Lützens Dyrerigets Naturhistorie Nr. 2 og Vaupells „Planterigets Naturhistorie ved Grønlund“.

I Kl. Fiskene og de lavere Dyr. — Plantens Bygning i Almindelighed og de vigtigste Familier af Blomsterplanter.

II Kl. Pattedyr og Fugle, Krybdyr og Padder. — Planternes Sammensætning og Liv, de lavere Planter og de vigtigste fremmede Planter.

Om Sommeren er der i bægge Klasser afholdt Øvelser i at bestemme Planter efter Rostrups Flora.

11. Naturlære.

I Kl. Af Karl Schmidts mindre Lærebog er læst om Magnetismen, Elektriciteten og Varmen.

II Kl. Resten af samme Lærebog er læst.

12. Tegning.

I Kl. Geometrisk Tegning og Frihaandstegning.

II Kl. Frihaandstegning.

III Kl. Frihaandstegning og almindelig geometrisk Tegning.

13. Sang og Musik.

I Kl. I Begyndelsen af Skoleaaret er Tiden mest anvendt til Træffeøvelser og Skalaer. Det nødvendige af Theorien er gennemgaaet, og der er ved Indøvelse af Kanons og flerstemmige Sange arbejdet paa at bibringe Eleverne Færdighed i flerstemmig Sang. 50 Koraler og 30 Folkesange ere særlig indøvede.

II Kl. Der er fortsat med Træffeøvelser og Skalaer, ogsaa den kromatiske Skala er øvet. Der er sunget en hel Del flerstemmige Sange. 120 Koraler og 60 Folkesange ere indøvede.

III Kl. Indøvelse af det hele Pensum af Salmemelodier og Sange samt Undervisning i, hvad der i det hele vedkommer Elevernes fremtidige Virksomhed som Kirkesangere og Sanglærere, og er der da navnlig taget Hensyn til, hvad der maa kræves af disse sidste i Henhold til Sangregulativet for Almueskolerne. Til Uddannelse af Gehøret er sunget en Mængde kromatiske Øvelser efter Nodetavlen.

Til Violinspil er anvendt 5 Timer i 1ste Kl., 6 Timer i 2den og 7 Timer i 3dje Klasse om Uge. Eleverne have været delte i Hold efter Dygtigheden, og hver har faaet 1 Times Undervisning ugentlig. Musikkæren er gennemgaaet efter Sannes „Musikkærens Begyndelsesgrunde“.

I Orgelspil er der givet Undervisning 3 Timer om Ugen.

Uden for Undervisningstiden ere nogle af Eleverne blevne øvede dels i Kvartetspil og dels i Sammenspil med Klaver.

Sang- og Musikundervisningen inspiceredes den 20de April af Sanginspektøren.

14. **Gymnastik.**

Efter Amsincks Lærebog i Gymnastik er der undervist baade theoretisk og praktisk 3 Timer ugentlig i hver Klasse, og Eleverne i ældste Klasse have haft Øvelse i at undervise i dette Fag. En Gymnastikfest blev afholdt i Vinter.

Gymnastikundervisningen inspiceredes den 20de April af Gymnastikinspektøren.

V. Regnskabet.

(Finansaaret 1890/91.)

Indtægt.

1.	Beholdning fra forrige Aar	1402	Kr.	59	Øre.
2.	Undervisningspenge af Eleverne . . .	1700	—	„	—
3.	Tilskud fra Seminariefonden	15000	—	„	—
	Tilsammen . . .	18102	Kr.	59	Øre.

Udgift.

1.	Lønninger	8066	Kr.	47	Øre.
2 a.	Honorarer	1736	—	66	—
	b. Lønningstillæg	1468	—	50	—
3.	Pensioner	917	—	27	—
4.	Understøttelser til trængende Elever .	1580	—	„	—
5.	Bibliotheket og vidensk. Apparater . .	656	—	51	—
6 a.	Bygningernes Vedligeholdelse	1297	—	54	—
	b. Inventariets Vedligeholdelse	399	—	85	—
7.	Brændsel og Belysning	349	—	39	—
8.	Skatter og Afgifter	31	—	81	—
9.	Forskellige Udgifter	99	—	45	—
10.	Ekstraordinære Udgifter	197	—	98	—
11.	Indbetaling til Finanshovedkassen . .	73	—	20	—
	Tilsammen . . .	16874	Kr.	63	Øre.
	Beholdning 1 April 1891 . . .	1227	—	96	—
	Balance . . .	18102	Kr.	59	Øre.

VI. Forskelligt.

Fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet har Seminariet i det sidste Skoleaar modtaget:

1. Zoologia danica: 4de, 5te og 6te Hefte, Billeder med populær Tekst, paabegyndte af J. C. Schiødte, udgivne af H. J. Hansen.

2. 27 Indbydelsesskrifter til Eksamen i de lærde Skoler 1890.
3. 2 Hefter (1 med Billeder og 1 med Tekst) om det videnskabelige Udbytte af Kanonbaaden „Hauchs“ Togter.
4. 1 Hefte: Sveriges officiela statistik: „Undervisningsväsendet“; 1884.

Samme Ministerium har under 11 Sept. 1890 anbefalet til Brug ved Undervisningen paa Seminariet:

1. 25 smaa og lette For- og Efterspil til Salmemelodier for Orgel af L. Jastrau, og
2. Repetitionskursus i Violinspil, rytmiske og melodiske Øvelser, samlede af A. Müller;

og under 23 Maj 1891:

3. 20 nye Præludier for Orgel eller Harmonium af Organist C. Attrup.
-

I September Maaned foretog Seminariet, Størsteparten af Eleverne og Lærerne, en Lysttur paa 3 Dage til Hobro, Mariager, Tjele og Viborg, dels for at glæde sig ved Naturskønhederne paa disse Steder og dels for at lære disse historisk mærkværdige Steder at kende. Turen var meget vellykket og fik tillige pædagogisk Interesse derved, at Deltagerne med stor Forekommenhed bleve modtagne i Viborg af Skoleinspektør Kirkegaard, der foreviste den nye og meget hensigtsmæssigt indrettede Borgerskole med de udmærkede og instruktive Undervisningsapparater, som den besidder.

I Vinterens Løb har der paa Seminariet været afholdt en Gymnastikfest, et Par Aftenunderholdninger med Oplæsning, Kwartetspil og flerstemmig Sang, samt et Bal; og i Sommer har man begyndt paa Kricketspil under Ledelse af Gymnastiklæreren og Seminarielærer Nielsen, for ved legemlig Bevægelse i fri Luft at raade Bod paa Ulemperne ved megen Stillesidden.

VII. Dimissionen 1891.

Opgaverne ved den skriftlige Eksamen i Maj vare følgende:

1. Religion (4 T.): At udvikle Betydningen af Ordene i den tredje Trosartikel: den hellige, almindelige Kirke.

2. Dansk Stil (4 T.): Ilden og Vandet, gode Tjenere, men strenge Herrer.

3. Kateketisk Disposition (2 T.): Luc. 8, 4—15: Lignelsen om Sædemanden.

4. Pædagogik (4 T.): Hvor vidt er det muligt at opdrage Barnets Følelsesliv, og hvad skulde i bekræftende Fald en saadan Opdragelse gaa ud paa?

5. Regning. Opgave Nr. 1 (3 T.): For en Ladning Kul paa 5140,8 danske Tønder betaler A:

- a. Indkøbsprisen i England, som er 1 Lstl. $11\frac{1}{2}$ sh. for $\frac{7^3}{11}$ Quarter;
- b. 785 Kr. 96 Øre i Omkostninger ved Indladningen;
- c. i Fragt 60,6 Øre pr. Quarter;
- d. i Assurance $3\frac{1}{3}$ pCt. af en saa stor Sum, at han i Tilfælde af Ladningens Tab faar Erstatning for alle hidtil nævnte Udgifter (Assurancen medregnet).

Efter Ladningens Modtagelse her betaler A endvidere:

- e. Tolden, og Kullene staa ham nu i en Pris af 2 Kr. 50 Øre Tønden.

I. Der søges hver af de under a, c, d og e nævnte Udgifter.

Efter Kullenes Rensning er der tilbage 5120 Tønder, som han vil sortere i store og smaa Kul og sælge saaledes, at han kan have $15\frac{5}{8}$ pCt af den samlede Salgssum i ren Fortjeneste. Hvor mange Tønder af hver Sort maa der være, og til hvilke Priser maa de sælges:

- II. Hvis Priserne pr. Tønde af store og smaa Kul skulle holde sig som 20 til 17, og de samlede Salgssummer af de 2 Sorter som 4 til 3?

III. Hvis 1 Tønde store og 1 Tønde smaa Kul tilsammen skulle koste 5,60 Kr., og Priserne pr. Tønde forholde sig som Tøndernes Antal?

(1 dansk Tønde = 5,5 Kubikfod; 1 Quarter = 11,55 Kubikfod; 1 Lstl. = 20 sh. = 17,60 Kr.)

Besvarelsenerne maa ved hver Opgave gives saa udførligt, at Fremgangsmaaden tydelig ses.

Opgave Nr. 2 (2 T.): A og B eje hver 12500 Kr. A sætter sine Penge paa Rente til 3,812 pCt. p. A., Rente af Rente, i 4 Aar, men optager ved hvert Aars Slutning en lige stor Sum saaledes, at han efter de 4 Aar ejer 10080 Kr. B sætter sine Penge i en Handel, ved hvilken han det 1ste Aar tjener dobbelt saa mange pCt. som i 2det, men i 3die og 4de Aar taber han henholdsvis lige saa mange pCt., som han har tjent i 1ste og 2det Aar, idet Fortjeneste og Tab for hvert Aar beregnes af den Sum, han har i Handelen ved det paagældende Aars Begyndelse. Naar efter de 4 Aar B ejer lige saa meget, som A har paa Rente (nemlig 10080 Kr.), saa spørges:

- I. Hvor stor var den Sum, A optog ved hvert Aars Slutning?
- II. Hvor mange pCt. tjente B det sidste Aar?

Opgave Nr. 3 (2 T.): Et Hus bestaar af 3 lige lange, brede og høje Længer, som begrænse de 3 Sider af en kvadratisk Gaardsplads. De ere sammenbyggede saaledes, at den midterste Længes Gavlflder under og over Loftet ligge i Forlængelsen henholdsvis af de ydre Sidemure og Tagflader i Sidelængerne, hvorimod disses fri Gavle ere lodrette. Tagryggenes samlede Længde er 100 Alen, den lodrette Højde fra Loft til Tagryg 12 Alen; Husenes Brede er 10 Alen, og Sidemurenes Højde 5 Alen. — Endvidere er der paa hver af den mellemste Længes Sider en Kvist, idet 10 Alen af Sidemuren er forlænget opad med en Mur paa 8 Alens Højde, og fra dennes Overkant til Tagryggen er der et overalt lige bredt Tag, hvilket ligesom de øvrige skraa Tagflader er tækket med Tagsten. Kvistenes Endeflader ere lukkede med Brædder.

- I. Hvor stort er Husets Rumfang uden Kvistene?
 II. Hvor stort med disse?
 III. Hvor mange Tagsten, hvoraf hver dækker en Flade, 12 Tommer lang, 9,6 Tommer bred, er der brugt til Huset?
 6. Geometrisk Tegning (4 T.):

A |-----| B

Midt paa Papiret tegnes en ligesidet Trekant CDE med Siden = AB. — Om C som Centrum tegnes en Cirkel med Radius = $\frac{1}{3}$ AB, og denne omskrives med en ligebenet Trekant, hvis lige lange Ben udgaa fra D; en anden omskrevet ligebenet Trekant har paa lignende Maade Toppunktet i E. Gennem en af dennes Vinkelspidser ved Grundlinien lægges en ny Cirkel med Centrum i C, og denne omskrives paa samme Maade med 2 ligebenede Trekanter med Toppunkter i D og E. — Konstruktionerne gentages, idet Punkterne C, D og E skifte Rolle (altsaa tilføjes 2 Cirkler med Centrum i D og 2 med Centrum i E samt 8 derom omskrevne ligebenede Trekanter).

De tre store Cirkler og den ligesidede Trekant punkteres; de 6 store omskrevne Trekanter trækkes med tyk Linie, det øvrige med fin Linie.

7. Frihaandstegning (4 T.): Tegning efter et Gipsornament.

Optagelsesprøven afholdes i Aar — om Gud vil — den 19de August o. f. D.

=====

Tillæg.

Oversigt over, hvad der kræves for at optages paa Seminariet.

Den, der for at uddannes til Lærer vil optages som Elev paa et Statsseminarium maa forevise:

1. **Døbeattest** som Bevis for, at han er fyldt sit 17de Aar. Seminariets Direktion kan dog paa Indstilling af vedkommende Seminarieforstander meddele Aldersbevilling, naar den paagældende ikke mangler over 2 Aar i den angivne Alder.
2. **Koppeattest.** } Skudsmaalsbog kan, hvis denne haves,
3. **Konfirmationsattest.** } benyttes i Stedet for særlige Attester.
4. **Lægeattest** for, at han ikke lider af nogen Sygdom, der gør ham uskikket til at udføre Lærergerning.
5. **Attest** fra en Lærer om, at han i mindst 1 Aar som Hjælper har deltaget i *Undervisningen i en Skole*, og at han har vist Anlæg til Skolegerning samt iøvrigt udvist godt sædeligt Forhold. Dette Vidnesbyrd bekræftes tillige af Sognepræsten paa det Sted, hvor Aspiranten her deltaget i Skolegerning; hvis han har bestyret en Skole paa egen Haand, f. Eks. under Vakance, en Biskole, Vinterskole eller lign., er det nok, at Præsten som vedkommende Skolekommissions Formand udsteder Attesten. Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet kan, naar særlige Omstændigheder tale derfor, tilstaa en Nedsættelse af Tiden til kun at omfatte et halvt Aar. (Denne Attest kræves ikke af de enkelte, som optages uden at ville uddannes til Lærere.)
6. Om det af vedkommende Seminarieforstander forlanges, **Kautionsbevis** for, at Undervisningspengene ville blive betalte i rette Tid (Skolelærersønner ere fritagne for at betale Undervisningspenge).

Han maa endvidere underkaste sig en *Optagelsesprøve*, og, dersom han ønsker at indtræde i yngste Klasse, kræves der:

1. i **Religionskundskab**, at han med egne Ord skal kunne fortælle de vigtigste bibelske Historier og gøre Rede for de kristelige Hovedlærdomme samt være nøje bekendt med Skriftstederne i Balslevs Lærebog og kunne Luthers lille Katekismus. (Det anbefales at læse en mindre Bibelhistorie i det hele og desuden et særligt Afsnit efter en større Bog.)
2. i **Dansk**, at han skal kunne læse rent og flydende og uden betydelige Sprogfejl kunne skrive efter Diktat. Det anbefales, at han beflitter sig paa en ren, kraftig smuk Udtale af Sproget med rigtig Betoning, gennem praktisk Indøvelse lærer at kende de forskellige Ordklasser, Sætninger og Hovedtrækkene af Sprogets Formlære, samt faar Øvelse i skriftlig Fremstilling af noget nøje bekendt.
3. i **Historie**, at han har Kendskab til Fædrelandets Historie efter en kortfattet Lærebog, og det er ønskeligt, at han desuden er godt hjemme i et eller andet særligt Afsnit (det behøver ikke at være den ældre Historie).
4. i **Jordbeskrivelse**, at han har almindeligt Begreb om Jordklodens geografiske Forhold med Brug af Landkort, om de naturlige og politiske Forhold i de europæiske Lande samt Asien og Afrika (særlig de Lande, der udgjorde Skuepladsen for Oldtidens Verdenshistorie) efter en mindre Lærebog og har et nøjere Kendskab til Fædrelandets Geografi.
5. **Skrivning**, at han skal kunne skrive en god, tydelig Haand.
6. i **Regning**, at han foruden at være fuldstændig sikker i den store Tabel har Færdighed i de fire Regningsarter med hele og brudne Tal, i Reguladetri eller Forholdsregning samt de simple Procentforhold, alt anvendt paa lettere, indklædte Opgaver.
7. har Anlæg for **Sang** og **Musik**. Det er ønskeligt, at han alt ved Optagelsen paa Seminariet kan synge Skalaer, nogle lette Koraler og Folkesange samt har Kendskab til Begyndelsesgrundene i Violin- og Orgelspil. Den, der

mangler al musikalsk Begavelse, skal dog kunne optages, naar der enten er Plads ledig, eller hans Fortrin i andre Retninger skønnes at opveje denne Mangel.

Af de enkelte, der, uden at ville uddannes til Lærere, kunne optages for at gennemgaa Seminariets to yngste Klasser, kræves den samme Optagelsesprøve undtagen i Sang og Musik.

I det hele bemærkes, at der ved Optagelsen i yngste Klasse ses mere paa Modenheden og paa den Maade, hvorpaa vedkommende formaar at gøre Rede for, hvad han har søgt at tilegne sig, samt paa, om han skønnes under sin Forberedelse at være bleven undervist paa en forstandig Maade, end paa, om han har lært disse eller hine Bøger i dette eller hint Omfang. Det betragtes som meget ønskeligt, at Aspiranten har noget Kendskab til Verdenshistoriens mest fremtrædende Personer og Begivenheder efter en fragmentarisk Fremstilling, og at han, hvad det matematiske angaar, har noget Begreb om negative Talværdier, om Bogstavregning inden for de fire Regningsarter samt et saadant foreløbigt Kendskab til Geometri, som ad Anskuelsens Vej kan opnaas ved Bøger, som Steens „Hovedformerne i Rummet“ eller Møllers „Læren om Rumstørrelser“. Dog kræves der ikke aflagt Prøve i disse Fag, med mindre vedkommende selv ønsker det.

Til ovenstaaende Fortegnelse over, hvad der kræves for at komme i 1ste Klasse, hvilken Fortegnelse under 11te Juli 1879 er approberet af Ministeriet til Brug for samtlige Statsseminarier, kan føjes, at der, for at en Aspirant kan komme i 2den Klasse, kræves en Prøve, som svarer til, hvad der i de forskellige Fag er gennemgaaet i Seminariets yngste Klasse; for at han kan optages i 3dje Klasse kræves, dels at han har taget første Del af Skolelærereksamen med et tilfredsstillende Udfald, dels at han bestaar en Optagelsesprøve i de øvrige Undervisningsfag, som svarer til det i Seminariets to yngste Klasser gennemgaaede; særlig gælder dette naturligvis Religion, Dansk (med Stil), Historie og Regning.
